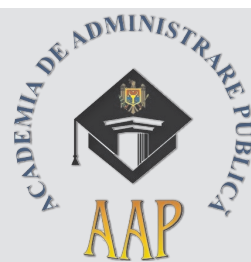


LA MULȚI ANI!



FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LĂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

Nr. 24 (421) decembrie 2013

FONDAT ÎN ANUL 1994

Vasile MARINA: „Autonomia Academiei - temelia dezvoltării continue a științei autohtone a administrației”

Mesaj de felicitare cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și Anul Nou, 2014, al dlui Vasile MARINA, rector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar



Stimați profesori, colaboratori, doctoranzi și masteranzi ai Academiei!

Încheiem anul 2013, care a fost un an de o semnificație deosebită în istoria instituției noastre - anul aniversării de 20 de ani de la fondarea Academiei de Administrare Publică. O istorie trecută prin mai multe încercări și relansată, în ultimii trei ani, când prin restructurări de valoare, perfecționare și modernizare a procesului de studii, am transformat Academia într-un adevărat Centru Național de pregătire a funcționarilor publici.

Acest an mai este semnificativ și prin faptul că a fost aprobat noul Statut al Academiei prin decretul Președintelui Republicii Moldova, nr. 615 din 30 aprilie 2013. Acest

document oferă mai multe oportunități pentru dezvoltarea în continuare a Academiei. Astfel, AAP dispune de autonomie administrativă, financiară, didactică și științifică, ceea ce ne-a permis să asigurăm performanțe în procesul de studii, precum și să atingem din anul trecut cifra de peste o mie de masteranzi, fapt care constituie o realizare de pionierat pentru noi.

Anul ce se încheie a fost pentru noi și un an al aprofundării cooperării internaționale, în special, cu țările riverane Mării Negre, al implementării mai multor proiecte investiționale.

Este un rezultat firesc al muncii creatoare și perseverente a întregului colectiv profesoral-didactic de perfecționare continuă a procesului de pregătire a cadrelor calificate pentru sistemul public al Republicii Moldova, o realizare a activității noastre cu mai mult discernământ întru prosperarea și binele societății, care urmează a fi consolidate în anul care vine, 2014. Este anul noilor speranțe, dar și al noilor responsabilități, or cele reali-

zate ne inspiră încrederea că succesele și reușitele obținute în 2013 constituie temelia dezvoltării și perfecționării în continuare a științei autohtone a administrației în armonie cu exigențele europene și internaționale.

Anul care vine va pune în fața noastră noi sarcini de interes național, prioritar fiind vectorul european al țării noastre, consfințit de parafarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană. Obiectivul primordial de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană ne va cere mai mult angajament și implicare pleneră în asigurarea în comun a condițiilor de realizare a acestui deziderat, de a fi în marea familie a lumii civilizate, de a ne identifica conștiința noastră națională, ca să privim cu încredere și demnitate în viitor.

Sărbătorile de Crăciun și Anul Nou ne oferă prilejul de a Vă adresa cele mai calde felicitări și sincere urări de bine, sănătate și succes.

Fie ca Anul 2014 să ne aducă pace-n suflet, realizări frumoase, speranțe luminoase și un viitor prosper.

Crăciun fericit!

La mulți ani!

PLUGUȘORUL

Aho! Aho! Surori și frați,
Stați puțin, mai așteptați.
Măine anul se-nnoiește
Plugușorul se pornește!
Să începem urătura,
Și pe urmă arătura!

Vremea trece, vremea vine,
Anii știu ce e mai bine.
Totul e cum ne-am dorit
Visele s-au împlinit.
Europa ne-a primit
S-aspirăm la nesfârșit.
Parlamentul legiuiește,
Guvernul se primenește...
Calea noastră cum a fost...
Își mai caută un rost.

Sărăcia nu se lasă
Și tăcerile ne-apasă.
De n-ar fi străinătatea,
Am uita ce-i sănătatea,
Am munci cu toți pe-acasă,
Însă viața nu ne lasă.
Țara-i țară și e mare
Grija-n prag de sărbătoare.
Ian sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi, hăi!
Și mai mânați, măi!

Iată și Academia de Administrare Publică ne-a ieșit în cale -
Nu mai este pe lângă Președinte,
Ci, din nou, pe lângă Guvernul Republicii Moldova.
Ian sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi!Hăi!

Masteranzi ea pregătește mii,
Primari și secretari de primării,
Președinți de raioane - adică,
Colaboratori la ministere...Are
Domenii multe: administrare publică,

(Continuare în pag. 2)

PLUGUȘORUL



(Început în pag. 1)

Management, relații
internationale,
Drept constituțional
Și-administrativ.
Dar a mai apărut o specializare,
Anticorupție, ca atare.
Aho! Și mai mânați, măi!
Hăi! Hăi!



Pe drum alb, pe drum bătut,
Am ajuns la domnul rector,
Doctor habilitat, Vasile Marina,
Memoria ne vine-n ajutor
Să trecem lesne colina:
Profesor universitar, fizician
Și matematician cunoscut
Nu de-o zi și nu de-un an
E-un om de pâine și echilibrat.
Tace și face! A consolidat
Baza materială și a majorat
Salariile, a renovat sălile de studii.
Hăi! Hăi!
Și mai mânați, măi!



Să-l urmărim pe prim-prorector
Care n-a uitat de-al vieții vector.
De ordine, de disciplină
Timpul zboară fără vină.
Doctor habilitat în drept –
Oleg Balan cel temerar,
Un foarte tânăr profesor
universitar
Exigent mereu, dar drept.
Știe pentru ce se bate
Cu pumnul în piept.
Sănătate, spor în toate
Să-i dorim, că-i cumsecade!
Strângeți roata, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi!
Hăi! Hăi!



Am ura, am tot ura,
Dar teamă ni-i că-a însera.
Plugurile-s mari și grele,
Unde să-noptezi cu ele?!...
Să ne grăbim e-n legea firii
La Departamentul organizarea
instruirii
Ce monitorizează
Procesul de instruire la zi și fără
frecvență
În pas cu-a timpului nostru
cadență.
Să-i urmărim deci sănătate și succese
Mari în toate Doamnei director
Maria Strechii, doctor în
economie,
Conferențiar universitar...



(Continuare în pag. 3)



Să ne bucurăm de Nașterea
Domnului la biserică și acasă.
Respectând tradiția, bunicii,
părinții și copiii se adună în
jurul bradului pentru a împăr-
ți cadouri și a serba Crăciunul.
Colindele străbune, spuse cu
însuflețire de tineri îmbrăcați
în port național, întregesc at-
mosfera magică de sărbătoare.
Este important să păstrăm
aceste frumoase datini, într-o
unitate și dăinuirea noastră ca
popor.

Deși în ultima perioadă as-
pectul comercial al sărbătorii

Nicolae TIMOFTI: „Crăciunul – o sărbătoare de suflet”

*/Din mesajul transmis de șeful statului cu
prilejul sărbătorii Nașterii Domnului/*

prevalează, să ne luăm, totuși,
răgazul pentru a medita asu-
pra semnificației spirituale a
Nașterii Domnului Isus Hristos.
Credința, dragostea, speranța
și iertarea sunt valorile creștine
care dau sens vieții și ne dau
forța de a urma calea mântuirii.

Recent Parlamentul a legi-
ferat serbarea Crăciunului atât
pe stil nou, pe 25 decembrie,
cât și pe stil vechi, pe 7 ianua-
rie. Aleșii poporului au adoptat
o decizie înțeleaptă, în spiri-
tul democrației, toleranței și
libertății credinței. Indiferent

de calendar, Crăciunul este o
sărbătoare de suflet, pe care
o marcăm împreună cu marea
familie a popoarelor din Eu-
ropa, a cărei parte integrantă
suntem.

Am ferma convingere că
integrarea Republicii Moldova
în Uniunea Europeană ne va
permite să edificăm o societate
democratică și prosperă, un
viitor mai bun pentru copiii și
nepoții noștri. Valorile, compe-
tența și solidaritatea vor fi pie-
trele de temelie ale izbânzii pe
acest drum.



Deputații Coaliției pro-eu-
ropene au votat în lectură fi-
nală Legea Bugetului de Stat
pentru anul 2014. Norma pre-
vede venituri în sumă de 25,8
miliarde de lei, cheltuieli în va-
loare de 28,2 miliarde de lei și
un deficit de 2,4 miliarde de lei.

Deficitul bugetului de stat
pe 2014 se preconizează că
nu va depăși 2,3 la sută din
Produsul Intern Brut, mai mic
decât cel estimat pentru anul

Legea Bugetului de Stat pentru anul 2014 votată în lectură finală

2013. Cea mai mare parte, 66,5
la sută, a deficitului bugetului
de stat pentru 2014 reprezintă
cheltuielile pentru proiectele
finanțate din surse externe.

Bugetul de stat a fost con-
struit pe o creștere a economiei
cu 4 la sută, o rată a inflației de
4,7, o creștere a exporturilor cu
8,5 la sută și a importurilor cu
8,0 la sută și un curs de schimb
valutar de 13,06 lei pentru un
dolar SUA.

Deficitul urmează să fie
acoperit din surse externe pre-
cum granturi și împrumuturi
– 1,54 miliarde de lei; din pri-
vatizarea bunurilor de proprie-
tate publică – 240 de milioane
de lei, și surse interne, precum
valori imobiliare de stat emise
pe piața finală, răscumpărarea
valorilor mobiliare de stat emi-
se pentru asigurarea stabilității
financiare – 430 de milioane de
lei.



Deși a fost un an dificil,
membrii Guvernului au avut
realizări, dar și reșteanțe. Auto-
ritățile se pot lăuda la capitolul
creșterea economică, dar mai
au de muncit în ceea ce privește
negocierile pentru soluționarea
conflictului transnistrean.

În nouă luni ale acestui an,
Republica Moldova a înregist-

Guvernul Republicii Moldova: realizările anului 2013

trat o creștere de opt la sută a
Produsului Intern Brut. Totuși
țara noastră rămâne a fi cea
mai săracă din Europa.

Un alt pas important la ca-
pitoul realizări este parafarea
Acordului de Asociere cu Uni-
unea Europeană. Documentul
prevede mai multe aspecte ale
colaborării moldo-comunitare.
Este vorba despre principii ge-
nerale ale relațiilor cu Uniunea

Europeană, cooperarea politică
sau asigurarea unei justiții efici-
ente.

Un alt proiect de succes este
lansarea lucrărilor gazoductului
lași-Ungheni, care ar permite
țării să diversifice sursele de
import, dar și să asigure o mai
mare independență față de ga-
zul rusesc. În 2013, au fost date
în exploatare câteva zeci de ki-
lometri de drumuri naționale.

Ședința Consiliului Științific al Academiei de Administrare Publică

Pe 23 decembrie, curent, a avut loc ședința ordinară a Consiliului Științific al Academiei de Administrare Publică cu participarea **rectorului Academiei, Vasile MARINA, doctor habilitat, profesor universitar, a prim-prorectorului, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar, a dlui Ion GUCEAC, vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei, a membrilor Consiliului Științific.**

Prima chestiune de pe ordinea de zi a fost raportul intermediar privind rezultatele obținute în cadrul Proiectului de cercetare științifică fundamentală 11.817.08.83F "Evaluarea managementului resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova și determinarea indicatorilor de calcul a necesarului de personal pentru crearea unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere", director Svetlana Cojocaru, doctor în economie, conferențiar universitar, realizat cu suportul Centrului pentru Finanțarea Cercetării Fundamentale și Aplicative (CFCFA) al Academiei de Științe a Moldovei. Raportul a fost prezentat de către Veronica Butnaru, cercetător științific superior în cadrul proiectului. Proiectul a derulat în perioada iulie 2011 – decembrie 2013.

Proiectul a avut o importanță majoră prin faptul că a creat condiții pentru efectuarea cercetărilor științifico-metodice și diseminarea informațiilor privind specificul managementului resurselor umane în administrația publică. Toate acestea au demonstrat că complexitatea transformărilor politice și economice, ce au loc în Republica Moldova, necesită desăvârșirea profesională a personalului de conducere, formarea unui aparat administrativ de tip nou, crearea unui sistem de pregătire și perfecționare a cadrelor pentru autoritățile publice centrale și locale.

Expunându-și opiniile asu-

pra raportului, dl Ion Guceac a menționat rezultatele benefice obținute în cadrul Proiectului, precizând în acest context, că cercetătorii științifici ai echipei au deja o bună practică și experiență avansată de activitate în asemenea proiecte. Domnia sa i-a invitat pe ei, precum și pe cercetătorii de la alte catedre ale Academiei de Administrare Publică de a participa la concursurile publice pentru alte proiecte, care vor derula pe parcursul anului 2014.

O înaltă apreciere a dat dl Ion Guceac întregii activități a Academiei, care pe parcursul a



20 de ani și-a ocupat locul său meritoriu în mediul de cercetare și academic, fiind în fruntea cercetărilor în domeniul administrației publice cu idei novatoare pentru crearea unei administrații publice moderne, bazate pe cunoaștere. În acest sens, a subliniat în continuare domnia sa, este binevenită o aprofundare a colaborării dintre Academia de Administrare Publică și Academia de Științe a Moldovei, care s-ar materializa în rezultate de valoare, în contextul integrării europene a Republicii Moldova.

Rezultatele obținute în cadrul proiectului nominalizat au fost concentrate în lucrarea științifico-metodică „Managementul resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova”, realizată de o echipă formată din cercetătorii științifici superiori: **Tatiana Tofan, dr. în economie, conferențiar universitar, Oleg Frunze, dr. în științe tehnice, Tatiana Șaptefrați, doc-**

tor, conferențiar universitar, Veronica Butnaru și Aurelia Țepordei, lectori universitari, coordonatorul lucrării fiind dna Svetlana Cojocaru, doctor în economie, conferențiar universitar, șef Catedră economie și management public. În recenziile prezentate, dnele **Tatiana Manole, doctor habilitat, profesor universitar, și Ecaterina Barbăroș, doctor în economie, conferențiar universitar,** au dat o înaltă apreciere acestei lucrări, menționând importanța de stringentă actualitate a cercetărilor științifice a managementului resurselor umane în serviciul public, în contextul schimbărilor și modernizării societății pe calea integrării europene.

Cei prezenți au adoptat în unanimitate ca lucrarea să fie propusă spre examinare Senatului în vederea publicării ei.

Alte chestiuni de pe ordinea de zi a ședinței Consiliului Științific au vizat confirmarea conducătorilor științifici de doctorat și aprobarea tezelor de doctorat, precum și cu privire la atestarea doctoranzilor. Informațiile respective au fost prezentate de dna **Silvia Dulschi, metodistă în Direcția cooperare internațională și investigații științifice.**

În rezultatul concursului de admitere 2013, în AAP au fost înmatriculați la studii prin doctorat 7 persoane cu finanțare din buget și prin contract.

În scopul respectării actelor normative ale CNAA, în cadrul ședinței Catedrei Științe administrative au fost desemnați conducătorii de doctorat, au fost discutate și înaintate spre aprobare Consiliului Științific temele tezelor de doctorat. Temele de cercetare au fost formulate în corespundere cu noul Nomenclator al specialităților. Cu unele precizări ale membrilor Consiliului Științific, tezele de doctorat au fost aprobate.

Vlad IONAȘCU

PLUGUȘORUL

(Început în pag. 1-2)

Acalmie și numai bucurie!

Iar metodistele

Galina Râzlog, Tatiana Castrașan, Tatiana Naizambaev, Tatiana Scîlîfos, în noul an

Să aibă de toate parte, de tot ce-și doresc

În activitatea lor ce mult și-o prețuiesc

Aho! Și mai mânați măi!

Hăi! Hăi!

Ziua-i scurtă, dați-i zor.

Urătura e cu spor!..

Pentru moment cât mai urgent

Să trecem la alt Departament,

La cel de dezvoltare profesională.

Aici se desfășoară perfecționarea Cadrelor de funcționari publici din țară.

Să le urăm multă răbdare și

sănătate

Doamnei director Aurelia

Țepordei

Care se isprăvește cu bine în toate.

Numai fete care muncesc cu sârg, Parte-s plecate în concediu de maternitate.

Oricum, e și acesta un câștig: rezolvă

Problema nu doar cea demografică

Care pentru Moldova e-o dilemă. Finanțele sunt, pare-se, ce sunt Calitatea nu-i deloc un lucru mărunț.

Cantitatea încă treacă-meargă, Deplasările de studii pe teren Pentru conținutul perfecționării e-un refren.

Dă-le, Doamne, sănătate și răbdare

Colaboratoarelor Galina Mardare, Irinei Ciutac și Irinei Moscalu.

Dnei Liubovi Prodan-Șestacova, Metodiste care se ocupă de perfecționare,

La mulți ani cu bani în buzunar! Strângeți roata, măi flăcăi

Și sunați din zurgălăi!

Hăi! Hăi!

A-nnoptat demulțisor,

Să pornim mai repejor!..

Avem mult noi de arat

Și pe alții de urat...

Trageți plugușorul, frați,

La Catedra științe administrative.



(Continuare în pag. 4)

PLUGUȘORUL



(Început în pag. 1-3)

Lute! Lute! Mai operativ! E!
Un colind pentru șeful catedrei,
Pentru domnul Andrei Groza,
doctor în istorie,
Conferențiar universitar,
Multă, multă sănătate,
Strălucită-activitate
Lui și la colaboratori
Care-i vin în ajutor.
Să-i urăm pe dna Angela Popovici,
Doctor în istorie, conferențiar
universitar,
Pe dl Ion Dulschi, doctor în istorie,
Conferențiar universitar,
Să le colindăm pe dna Tatiana
Savca
Care este gata-gata
Să devină și ea doctor,
Să-i urăm în toate spor.
Să nu uităm nici de tânăra
Violeta Tincu, profesoară de viță,
Bine pregătită, cu vocație de
actriță.
Strângeți roata, măi flăcăi!
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi! Hăi!

Aho! Popriți un pic, nu vă grăbiți.
Să-i urăm pe cei de la Catedra
economie și management public
În frunte cu dna Svetlana
Cojocar, Fost primar, absolventă a
Academiei de Administrare
Publică.
Aici și-a susținut teza de doctor
În economie...
Bun profesor și organizator
Al procesului de instruire.
Să-i colindăm pe veteranii
catedrei:
Dna Tatiana Manole, doctor
habilitat
În economie, profesor universitar,
Specialist în finanțe...
Și pe dl Andrei Blanovschi,
Doctor în economie,
conferențiar universitar...
Un colind și pentru mai
Tinerii Oleg Frunze, doctor,
Conferențiar, cu școală
românească.
De asemenea, să trăiască
La mulți ani Tatiana Tofan,
Doctor în economie,
conferențiar universitar,
Mereu plină de energie, activă
și cu viitor.



(Continuare în pag. 5)

Pe 24 decembrie curent, a avut loc ultima ședință din anul acesta a Senatului Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova, ea fiind prezidată de președintele acestuia, **dl Vasile MARINA, rector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar.**

De data aceasta, pe agenda ședinței Senatului Aca-

demiei au fost discutate serviciilor autorităților publice locale din România și Republica Moldova în „Modalități de eficientizare a serviciilor comunitare de utilități publice din România și Republica Moldova”. Deși modificarea temei

publică din Republica Moldova”, realizată, de asemenea, în cadrul Proiectului de cercetare științifică respectiv.

Senatul Academiei a examinat, de asemenea, cererea dșrei Violeta Tincu, lector superior universitar la Catedra știința administrației, cu privire la acordarea concediului de creație plătit în scopul definitivării tezei de doctorat, și a adoptat o hotărâre corespunzătoare.

Asupra chestiunilor examinate în cadrul Senatului s-au pronunțat **Oleg BALAN, prim-prorector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar, Silvia DULSCHI, doctor în istorie,**

conferențiar universitar, metodistă în Direcția Cooperare internațională și investigații științifice a Academiei, Andrei GROZA, doctor în istorie, conferențiar universitar, șef Catedră știința administrației a Academiei, Svetlana COJOCARU, doctor în economie, conferențiar universitar, șef Catedră economie și management public a Academiei, Dorin CHIRTOACĂ, Primar General al municipiului Chișinău, membru al Senatului Academiei, și alții.

Dl Vasile Marina a mulțumit, în încheierea ședinței, membrilor Senatului Academiei pentru activitatea fructuoasă din anul care se încheie, le-a urat noi succese și realizări în activitatea didactică și de cercetare, reiterând, totodată, necesitatea unei atitudini mai responsabile pentru pregătirea, examinarea, adoptarea și executarea deciziilor luate în ședințele forului suprem al Academiei de Administrare Publică.

Mihai GHEORGHE

Ședința ordinară a Senatului Academiei



24.12.2013 15:31

miei nu au figurat prea multe chestiuni, ca de obicei, toate însă au ținut de activitatea științifică a Academiei. Principala chestiune de pe ordinea de zi a ședinței Senatului a fost cea cu privire la confirmarea conducătorilor științifici și aprobarea temelor tezelor de doctorat. Urmare a examinării minuțioase, profunde și nepărtinitoare a acestora, au fost confirmați conducătorii științifici și temele a șase teze de doctorat, cea de a șaptea - „Funcția de mediator a șefului statului în raporturile dintre puterile statului, dintre stat și societate” (doctorand Eugen Popovici) – urmând să fie precizată în timpul apropiat. Asupra acestui lucru a insistat în mod special **dl Oleg BALAN, prim-prorector al Academiei, doctor habilitat, profesor universitar.**

Membrii Senatului Academiei au examinat, de asemenea, chestiunea cu privire la aprobarea modificării temei tezei de doctorat a doctorandului Nicolare Viorel Trif din „Modalități de eficientizare a

tezei de doctorat a fost aprobată în unanimitate, dl **Anatolie BANTUȘ, doctor în drept, profesor universitar**, și-a expus propriul punct de vedere în vederea oportunității utilizării în contextul acestei teme a noțiunii de „servicii comunitare”.

Senatul Academiei a luat în dezbatere și a aprobat Raportul privind rezultatele obținute în cadrul Proiectului de cercetare științifică fundamentală (cifrul 11.817.08.83F, nr. de înregistrare 650.INST) „Evaluarea managementului resurselor umane în administrația publică din Republica Moldova, determinarea indicatorilor de calcul ai necesarului de personal, pentru crearea unui sistem administrativ bazat pe cunoaștere”, în cadrul Laboratorului științific nr. 2 „Economie și management public” (șef laborator Svetlana Cojocar, doctor în economie, conferențiar universitar). Totodată, Senatul a aprobat și a recomandat spre publicare lucrarea științifico-metodică „Managementul resurselor umane în administrația

Târnova: zece ani de primeniri

Reveniți după mai mulți ani de pibegie printre străini, sau sosți în ospetie, celor plecați de acasă li se deschide o altă panoramă a satului natal, Târnova, raionul Dondușeni, decât cea pe care au memorat-o acum zece sau douăzeci de ani. Un sat primenit, la care mai înainte se putea doar visa, a devenit azi o localitate-model, un exemplu de management modern al administrației publice locale, al primarului, căruia i se potrivește, fără de rezerve, aprecierea „Omul potrivit la locul potrivit”.

Este vorba de primarul de Târnova, Valentin Cebotari, pentru care anul ce se încheie, pe lângă cele realizate, mai are și o semnificație profesională și personală deosebită – se rotunjesc 10 ani, de când a preluat conducerea primăriei comunei Târnova. De fapt, este vorba nu de 10, ci de 20 de ani de activitate în administrația publică locală.

„Mi-am legat destinul de primăria satului natal acum 20 de ani, își amintește Valentin Cebotari. Așa au fost timpurile. Transformările sociale și economice profunde din primii ani de independență a tânărului nostru stat au avut impact și asupra destinului omenesc. De profesie sunt feroviar, poate că și datorită faptului că pe lângă satul nostru trece linia de cale ferată. După absolvirea școlii din sat, am făcut cursuri la o școală feroviară din Bălți, fiind apoi ajutor de mecanic de locomotivă. Am absolvit prin corespondență și Institutul de Transporturi din Moscova. Dar problemele apărute în această ramură au făcut ca să revin, în 1993, cu familia, în satul de baștină, Târnova, și să mă angajez la primărie în calitate de specialist în problemele tineretului și sportului. Îmi plăcea acest domeniu, singur fiind fost jucător de fotbal al echipei din sat, și m-am implicat activ în promovarea unui mod sănătos de viață nu numai în rândurile tineretului, dar și al celor vârstnici.”

Acești 10 ani au fost pentru Valentin Cebotari nu doar o activitate, conform obligațiilor sale, ci o adevărată școală de studiere a administrației publice. Vom aminti, în acest



Valentin CEBOTARI,
primar de Târnova

context, și faptul că în această perioadă studiază dreptul la Universitatea de Criminologie din Chișinău. „Am înșușit, la general, administrația publică, cum s-ar spune, din interior, ne mărturisește Valentin Cebotari. Dar, la concret, și problemele din primăria comunei noastre.”

Acest răstimp a constituit o școală dură pentru actualul primar. Cum putea fi altfel, dacă primarii se schimbau la doar câteva luni. Totul era lăsat de izbeliște. Cu atât mai mult, cu cât Târnova fusese cândva și centru raional. Desigur, că nu putea rămâne indiferent la toate câte se întâmplau. Și gândul, încolțit undeva în adâncul sufletului, de a aduce schimbarea, atât de mult așteptată de consătenii dragi, avea să prindă contururi reale în 2003, când a luat ferm decizia de a candida la funcția de primar al comunei Târnova. A fost o decizie salutăată și de săteni care își ziceau: „Să-i dăm lui cărna satului, că e tânăr și ambițios, cu școală, și-i din gospodari, neam din neamul lor.” Și Valentin Cebotari câștigă detașat scrutinul.

„Înțelegeam că îmi luam

o povară grea, de a administra o comună cu peste 5 mii de locuitori, care includea și două cătune, Briceva și Elenovca, mărturisește primarul, dar era necesar că întreprindem măsuri energice, să reînnoim comuna și satele sale, și cineva trebuia să-și asume aceste responsabilități. Împreună cu consătenii, ne doream un sat renăscut, cu care să ne mândrim și să avem ce lăsa generațiilor viitoare”, conchide Valentin Cebotari.

Multe probleme erau de soluționat, dar cele mai de actualitate erau gazificarea, reabilitarea apeductului, drumurilor, grădinițelor de copii, care erau trei la număr, dar numai una era funcțională și aceea fără condiții. S-a purces fără întârziere la elaborarea proiectului pentru gazoduct, care a fost construit pe tronsonul Țaul-Târnova pe o distanță de 5 km. La etapa a doua a fost construită rețeaua de gazificare cu o lungime de 5,2 kilometri, cu 48 de cutii de distribuție, fiind conectate instituțiile sociale ale comunei. Actualmente, rețeaua este prelungită cu încă 2,5 kilometri pentru a asigura condiții de gazificare a gospodăriilor din sat și a grădiniței nr. 2.

Problema aprovizionării cu apă potabilă a devenit destul de acută în anul 2007, un an secetos, când, practic, fântânile au rămas fără apă. Au fost restabilite două fântâni arteziene și construit un apeduct de 3,7 kilometri, care la prima etapă au adus apa în cele mai afectate mahalale ale satului. Și aceste lucrări sunt în continuă derulare pentru

(Continuare în pag. 11)

PLUGUȘORUL

(Început în pag. 1-4)

Ian sunați din zurgălăi
Și strigați cu toții: Hăi!
Hăi! Hăi!

Plugu-i greu și drumu-i lung
Și nici forțe nu ne-ajung.
Să mai facem un popas
Urăturii să-i dăm glas.
Iată-ne la Catedra științe politice
Și relații internaționale.
Să trăiască c-o să ne trebuiască
Șeful Orest Tărăță, doctor
În științe politice,
Conferențiar universitar,
Specialist în protocol
Diplomatic. Citește ore
În acest domeniu.
Cunoscut autor a-l mai multor
Cărți de specialitate.
Catedra pregătește cadre
Pentru MAE și Integrare
Europeană, Ambasade,
Structuri din ministere
Și alte organe ale administrației
Publice care se ocupă de
Relațiile internaționale...
Să-i urăm pe profesorii
Rodica Rusu, doctor în științe
politice,
Tânără și energică, promițătoare,
Radiind ca o floare.
Pe dna Ana Gorea, doctor în
Filologie, conferențiar universitar,
Profesoară de limba engleză,
Cu o mare experiență de lucru.
Un colind și pentru dl Gheorghe
Căldare, doctor în istorie,
Conferențiar universitar,
Fost colaborator al Ambasadei
RM în România...
Pace-n suflet, sănătate,
Pâine pe masă
Și bucurie-n casă
Iarnă cu zăpadă
Și vară cu ploi mănoase.
Strângeți roata mării flăcăi,
Și strigați cu toții: Hăi!
Hăi! Hăi!

Iar acum, dragi profesori,
Știm că lumea vrea dreptate
Și nu numai sănătate.
Să-i urăm deci pe cei de la
Catedra științe juridice,
Unde-i șefă Silvia Goriuc,
Doctor în drept, conferențiar
universitar.
Un colind pentru tinerețea,



(Continuare în pag. 8)

Academia de de pe lângă Președi

Ianuarie 2014

L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Februarie 2014

L	M	M	J	V	S	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

Mai 2014

L	M	M	J	V	S	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Iunie 2014

L	M	M	J	V	S	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Septembrie 2014

L	M	M	J	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Octombrie 2014

L	M	M	J	V	S	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

SĂRBĂTORI FERICITE!

Administrare Publică ntele Republicii Moldova

Martie 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

Aprilie 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Iulie 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

August 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Noiembrie 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Decembrie 2014

<i>L</i>	<i>M</i>	<i>M</i>	<i>J</i>	<i>V</i>	<i>S</i>	<i>D</i>
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

LA MULȚI ANI!

PLUGUȘORUL



(Început în pag. 1-5)

Energia și inițiativa ei...
Să-i urmărim pe profesorii
Nicolae Romandaș, doctor în drept,
Profesor universitar, veteran,
Predă ca nimeni altul
Dreptul muncii...
Urări de bine și de noi performanțe
Pentru Ion Tipa – tânăr doctor
În drept, dar profesor foarte bun,
Bucurându-se de mare respect
Din partea masteranzilor.
Sănătate și noi eforturi
Pentru Anatolie Bantuș,
Doctor în drept, profesor universitar,
Specialist cu mare experiență.
Un colind special pentru
DI Victor Popa,
Doctor habilitat, profesor universitar,
Judecător al Curții
Constituționale a țării
Multă fericire și răbdare,
Dragoste de adevăr și viață,
Sănătate și spor în toate.
Strângeți roata, măi flăcăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi! Hăi!

Aho! Înfocați plugari-urători
Trageți plugul la Catedra
Tehnologii informaționale
aplicate,
Unde-i șefă Teodora Gherman,
Doctor în pedagogie,
conferențiar universitar,
Bun specialist și profesor care
pricepe
Și aplică noi tehnologii
informaționale.
S-o urmărim de sănătate,
De pâine și sare, dar și
De voie bună, de bucurii
nenumărate.
Un colind și pentru
Dna profesoară Eugenia
Cebotaru
Care cunoaște foarte bine
Tehnologiile informaționale,
e-Guvernarea, aplică metode
active
De predare, participative.
Să trăiți, să înfloriți ca merii
Ca perii în mijlocul verii.
La anul și la mulți ani!
Toți bogați și plini de bani.
Strângeți roata, măi flăcăi,



(Continuare în pag. 9)

Pe 16 decembrie 2013, la Academia de Administrare Publică s-au aflat într-o vizită de documentare experții Băncii Mondiale, **Maia GUSAROVA, specialist în domeniul administrării sectorului de stat, David S. BERSTEIN, serviciul unit integrat, și Johns KIMBERLY, specialist guvernamental în serviciul public și reforma instituțională.** Oaspeții au avut o



întrevedere cu **dl Oleg BALAN, prim-prorector al Academiei de Administrare Publică, doctor habilitat, profesor universitar și dna Aurelia ȚEPODEI, director al Departamentului dezvoltare profesională.**

Scopul vizitei a constituit informarea privind activitățile

Întrevedere cu experți ai Băncii Mondiale

desfășurate de Academia de Administrare Publică în cadrul Proiectului Băncii Mondiale *Reforma Administrației Publice Centrale*, aflat în curs de finalizare, și identificarea căilor de colaborare pe viitor.

DI Oleg Balan i-a salutat cordial pe oaspeți, după care le-a prezentat o succintă informație despre Academie, referindu-se, în special, la activitatea din ultimii trei ani, când au fost operate restructurări ale acestei prestigioase

instituții de învățământ superior din țară în scopul eficientizării procesului de studii la nivelul standardelor europene și mondiale. Ca rezultat, astăzi Academia de Administrare Publică a devenit eminenta Centrul Național de elită de pregătire a funcționarilor publici.

Despre activitățile Academiei în cadrul Proiectului Băncii Mondiale a vorbit dna Aurelia Țepordei, care a prezentat o amplă informație privind organizarea cursurilor de instruire pentru funcționarii publici din autoritățile publice centrale și locale. Suportul Băncii Mondiale în cadrul acestui proiect a contribuit în mare măsură la desfășurarea mai multor cursuri, în afara celor la comanda de stat, cu susținerea financiară a Fondului Fiduciar multidonator. Astfel, pe parcursul derulării Proiectului, în cadrul acestor cursuri și-au perfecționat calificarea circa 8000 de funcționari din serviciul public.

În cadrul discuțiilor au fost abordate mai multe aspecte ale procesului de studii în Academie, noi posibilități de colaborare și inițierea unor posibile proiecte cu susținerea Băncii Mondiale.

Cor. „FP”

„Rolul ONU în asigurarea securității internaționale”

Aceasta a fost tema prelegerii cu acces public, care a avut loc pe 17 decembrie, curent, la Academia de Administrare Publică, organizată fiind de Catedra științe politice și relații internaționale pentru masteranzii Academiei. Pentru a dezvoltă tema în cadrul acestei ore, a fost invitat **dl Gheorghe LEUCĂ, director general-adjunct al Direcției generale cooperare multilaterală a Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova.**

Moderatorul activității publice, **dl Orest TĂRĂȚĂ, doctor, conferențiar universitar, șef Catedră științe politice și relații internaționale**, a menționat faptul că prelegerile, susținute la Academie de înalți demnitari din cadrul ministerelor și al altor structuri ale statului, oferă largi posibilități masteranzilor de a cunoaște la nivel practic subtilitățile relațiilor internaționale,

activitățile organismelor internaționale și celor regionale, cooperarea politică, economică și socială la nivel global.



DI Gheorghe Leucă a informat pentru început asistența despre activitatea sa în cadrul Misiunii Republicii Moldova la Organizația Națiunilor Unite, la diferite comisii internaționale, la două dintre care a fost vicepreședinte, la funcțiile sale în calitate de director general-adjunct al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. În continuare, s-a referit la rolul ONU în asigurarea securității internaționale și, în context,

la sarcinile ce revin Consiliului de Securitate al ONU. Consiliul de Securitate este unul din principalele organe ale Națiunilor Unite, însărcinat cu menținerea păcii și securității internaționale în conformitate cu rolul său descris în Carta Națiunilor Unite.

În cadrul discuțiilor au fost abordate și alte aspecte ale asigurării securității internaționale, participării Republicii

Moldova la misiunile ONU de menținere a păcii, alte probleme de interes național și internațional. Masteranzii au dat o înaltă apreciere practicării orelor cu acces public, ce le permit să evalueze cunoștințele teoretice acumulate în procesul de studii la Academie, să îmbine creator teoria cu practica pentru a deveni specialiști de înaltă calificare în cadrul sistemului public al țării.

Cor. „FP”

„Unitate culturală prin diversitate”

Pe 18 decembrie 2013, la Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică, a avut loc masa rotundă cu genericul „Unitate culturală prin diversitate”, organizată de Catedra științe politice și relații internaționale. În cadrul acestei mese rotunde a fost lansată cartea „Procese culturale europene: implicații pentru Republica Moldova”, care reprezintă un curs de lecții, elaborat de **dna Stela Spănu, doctor, conferențiar universitar**.

În cuvântul introductiv, **dl Orest Tărăță, doctor, conferențiar universitar, șef Catedra științe politice și relații internaționale**, a menționat importanța studierii de către masteranzi a particularităților culturale ale națiunilor europene care sunt într-o strânsă interacțiune, dând, în acest sens, o înaltă apreciere cursului de lecții propus pentru dezbateri în cadrul mesei rotunde.

Autoarea acestui curs de lecții, dna Stela Spănu, a subliniat că este un singur lucru care ne unește, acesta fiind cultura, fapt argumentat pe parcursul întregii istorii a omenirii. Și un curs de lecții privind conceptul de cultură în interpretarea clasică și contemporană este binevenit pentru masteranzii Academiei de Administrație Publică și, în general, pentru publicul larg interesat de această problemă majoră a umanității.

O abordare originală a temei mesei rotunde a fost prezentarea pe capitole a cărții de către masteranzi, care și-au expus punctele de vedere asupra unor sau altor aspecte ale culturii, în context național și internațional, cu referire la asemenea fenomene ale lumii de astăzi cum ar fi migrația în masă și schimburile interculturale, unitatea și diversitate etnică și lingvistică, diversitatea religiilor, care devin probleme de actualitate în plan global.

dl Petru Furtună, doctor, conferențiar universitar, s-a referit, în special, la fenomenul migrațiunii, care s-a amplificat considerabil în ultimul timp și creează probleme în mai multe țări, îndeosebi în cele europene, prin diversitatea de concepțe de trai, cultură și de religie, cu impedimente privind încadrarea imigranților în societate.

Apariția acestei lucrări, elaborată de colega noastră, Stela Spănu, a fost așteptată și ne bucură mult, a subliniat **dna Silvia Dulschi, doctor în istorie, conferențiar universitar interimar, metodistă în Direcția cooperare internațională și investigații științifice**. Lucrarea propune o viziune inter-

informare și documentare.

„Lucrarea are un caracter didactic și are menirea de a veni în ajutor studenților, masteranzilor, doctoranzilor, funcționarilor publici, tuturor celor care se interesează de valorile comune ale Europei și ale europenilor, politicile culturale promovate de către Uniunea Europeană, integrarea Republicii Moldova în procesele culturale europene.

Cursul respectiv de lecții este foarte bine structurat, accesibil și captivant, reprezentând sinteza cercetării ample a unei impresionante bibliografii și poate servi în formarea cultural-umanistă a tineretului pentru a se orienta mai ușor în

lumea contemporană care constituie rezultatul dezvoltării istorice a mai multor culturi și civilizații contemporane, să înțeleagă originalitatea și valoarea diferitor culturi, să se orienteze în mediul pluralismului cultural al societății contemporane, să fie apți de a participa în dialogul culturilor din spațiul European.

Din partea bibliotecii și a utilizatorilor ei exprimăm grațitudinea pentru această lucrare care vine să acopere golul informațional la acest capitol, și desigur, mulțumim mult și pentru generozitatea autoarei, de a oferi bibliotecii cartea „Procese culturale europene: implicații pentru Republica Moldova” cu titlu gratuit”, a subliniat dna Rodica Sobieski-Camerzan.

În final, dl Orest Tărăță a menționat, că asemenea mese rotunde cu tematică specifică domeniului de referință vor fi organizate permanent pentru a oferi masteranzilor posibilități de a dialoga și a face schimb util de informații, a obține anumite deprinderi practice pentru a se încadra plenar în sistemul public al țării pe care urmează să-l perfecționeze continuu, conform standardelor europene și mondiale.

Vitalie NICA

PLUGUȘORUL

(Început în pag. 1-5, 8)

Și strigați o dată: Hăi!
Hăi! Hăi!

Drumu-i greu, omătu-i mare,
Semne bune anul are.
Să-i urăm acum dar
Pe cei de la cooperare
Și investigații științifice.
Cât mai tare deci cu har
Să pocniți focos din bice
Că nu va fi în zadar.
Să-i urăm și colaboratorii
Silvia Dulschi, doctor în istorie,
Activă și sârguincioasă,
Care colaborează rodnic la
Revista „Administrarea Publică”,
Se ocupă intens de activitatea
științifică,
Să nu uităm de Ina Macovei și
de Olga Paladi, metodiste,
Lucrătoare serioase și modeste,
Active și cu mari perspective.

Aho! Aho! Că am ajuns la carte,
La Biblioteca Științifică a AAP,
Unde poți avea de căutare parte.
S-o urăm pe șefa bibliotecii,
Rodica Sobieski-Camerzan,
Care-adună tot ce scris-au vecii
Cu mult suflet și credință an de an.
Mai rar așa bibliotecă în oraș.
Are grijă permanent de
diversificarea

Formelor și metodelor de lucru,
Depune multă energie
Întru a spori a cărții avuție.
Câte-un colind din inimă pentru
Colaboratorii domniei sale
Lilia Canțâr, Elizaveta Borodin
Și Igor Neagu ce-o ajută în toate
Pentru a pătrunde tot mai profund
În procesul de instruire prin
aplicarea
Unor forme de lucru mai
speciale și de calitate.
Să trăiți, să înfloriți, mulți ani
fericiți,
Dorindu-vă că ne trebuiți!
Aho! Și mai mănăți, măi!
Hăi! Hăi!

Trece clipa, zboară ceasul,
Hai grăbiți odată pasul
Să-i urăm, să-i bucurăm
Pe cei de la Direcția management
Personal și relații publice,
Unde-i șefă dna Ludmila
Andrievschi

(Continuare în pag. 10)



PLUGUȘORUL

❄️ (Început în pag. 1-5, 8-9)

Care posedă o mare experiență.

Să le zicem o urare ❄️
colaboratoarelor

Valentina Răcilă, specialist
În domeniul cadrelor, care își
cunoaște bine ❄️

Meseria și lucrează de mult,
Pe Irina Scorobogatco, bun
specialist, ❄️

Îndeplinește diverse lucrări de
secretariat,
Pe Galina Ciobanu și Iulia ❄️
Dolgaia.

De-o manieră modestă și
muncitoare. ❄️

Ian mai sunați din zurgălăi
Și strigați o dată: Hăi!
Hăi! Hăi! ❄️

Am ura, am tot ura, ❄️
Dar afară bate vântul
Și ne-așteaptă la
Departamentul ❄️
Patrimoniu, planificare și
finanțe deci

O urare pentru șefa Elena
Andronovici. ❄️

Să trăiască, să-nflorească
Și să ne îmbogățească.
Câte-un colind în prag de
sărbătoare ❄️

Și pentru multstimulatele ei
colaboratoare ❄️
Viorica Stici –șef-adjunct
direcție, ❄️

Ludmila Burduja, contabil-
salarizare,
Nadejda Bodrug, contabil-
economist, ❄️

Mariana Grițco și Lilia Olaru –
contabili-coordonatori,
Eugenia Vârlan, casierită,
Ce fac față lucrului la timp.
Sănătate, viață lungă, ❄️
Bani în pungă veșnic să
ne-ajungă.

Strângeți roata, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi: ❄️
Hăi! Hăi! ❄️

Aho! O urare pentru
Departamentul ❄️
Gestiune și servicii interne. ❄️
Un colind pentru dl director
Tudor Leancă care a reușit
În 2013 să facă multe lucruri
bune pentru Academie.

❄️ (Continuare în pag. 11)

Proiectele inovaționale, o realitate
de succes a Moldovei

Inovarea și transformarea continuă a societății sunt considerate a fi cele mai importante componente ale unui stat dezvoltat și puternic. Un rol important în aceste activități revine Agenției pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) ca parte componentă a Academiei de Științe a Moldovei.

În vederea promovării celor mai bune proiecte inovaționale și transfer tehnologic, AITT participă periodic la diferite expoziții naționale și internaționale.

Una din cele mai recente a fost expoziția internațională specializată INFOINVET, care s-a desfășurat la Chișinău. Scopul de bază al evenimentului a fost de a prezenta publicului larg rezultatele proiectelor implementate pe parcursul anului 2013, precum și premierea celor mai bune și ingenioase idei.



Premiul pentru cea mai bună implementare a anului a fost decernat proiectului **“Implementarea stimulării magnetice transcraniene în practica neurologică a Republicii Moldova.”** Coordonatorul proiectului este domnul **profesor, Stanislav Groppa, de la Centrul Național Științifico-Practic de Medicină Urgentă.**

Noutatea adusă de acest proiect se bazează pe faptul că stimularea magnetică transcraniană este singura tehnică non-invazivă care permite aprecierea modificărilor tractului cortico-spinal la nivel central și periferic.

Aceasta constituie un avantaj major în diagnosticarea precoce a modificărilor patologice ale căilor neuronale motorii, în special, în patologia specifică pentru stările de urgență – accidentul vascular cerebral, care reprezintă una din cele mai frecvente și invalidante maladii în Republica Moldova.

* * *

În topul celor mai bune proiecte de transfer tehnologic ale anului 2013 se înscrie și invenția **“Elaborarea și confecționarea instalației mamografice-pilot mobile pentru depistarea precoce a cancerului mamar pe teritoriul Republicii Moldova”,** ce aparține unui grup de savanți în frunte cu domnul profesor **Valerian Dorogan, de la Universitatea Tehnică din Moldova.** Datorită acestui proiect, în țară a devenit posibilă testarea și implementarea unui sistem mamografic mobil pentru depistarea preventivă a cancerului mamar. Caracteristica cea mai importantă a proiectului constă în posibilitatea efectuării screeningului mamar în orice localitate, la un preț accesibil.

* * *

În cadrul evenimentului respectiv, a fost remarcat și proiectul **“Înființarea pepinierii de cultură a arborilor ornamentali prin aplicarea tehnologiilor inovaționale”,** implementat de către un grup de cercetători, de la Grădina Botanică din Moldova,



sub conducerea dlui **Ion Roșca, doctor în științe, cercetător științific superior în laboratorul de dendrologie.** Până la moment, în Republica Moldova nu a existat o pepiniere modernă de culturi decorative, materialul săditor decorativ fiind importat din alte țări. Anume acest proiect vine să acopere acest gol, prin crearea unei pepiniere moderne care va putea satisface cererile de pe piața internă dar și să exporte arbori decorativi în statele vecine.

În anul 2013, pentru implementare cu finanțare de la bugetul de stat, din totalul de 43 de proiecte, au fost selectate 24. Direcțiile strategice ale proiectelor selectate au fost:

- biotehnologii agricole, fertilitatea solului și securitatea alimentară - 12 proiecte;
- valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltare durabilă – 2 proiecte;
- nanotehnologii, inginerie industrială, produse și materiale noi - 5 proiecte;
- biomedicină, farmaceutică, menținerea și fortificarea sănătății - 2 proiecte;
- eficientizarea complexului energetic și asigurarea securității energetice, inclusiv prin utilizarea resurselor renovabile - 3 proiecte.

Târnova: zece ani de primeniri

(Sfârșit. Început în pag. 5)

aprovizionarea cu apă a întregii comune.

Și pentru grădinițele de copii au fost găsite soluții adecvate. În acest scop, au fost adaptate două blocuri libere ale Centrului medicului de familie, fiind create încă 60 de locuri pentru copii. Toate aceste instituții se conectează în prezent la gazoduct și apeduct.

O problemă mare dintotdeauna a comunei au fost drumurile, greu accesibile, îndeosebi pe timp ploios sau de iarnă. Primăria a găsit posibilități de a procura 10 mii tone de prundiș cu care au fost pietruite, practic, toate drumurile

dia-Moldova, a deschis o cantină socială. Dar planurile au mers mai departe, fiind construit un Centru social, unde sunt cazate persoanele fără întreținere și cu dezabilități.

Ne-am interesat cum de se reușește implementarea atâtor proiecte, doar ele necesită finanțare substanțială. „Când se dorește, totul e posibil, a fost succint primarul de Târnova. Și aici aș vrea să mă refer la rolul Academiei de Administrare Publică în instruirea și perfecționarea noastră, a funcționarilor publici. La cursurile de la Academie nu numai că acumulăm multe cunoștințe necesare, dar și stabilim relații de colaborare

și, în acest scop, stimulăm și încurajăm dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii. În această ordine de idei, vă pot spune că la noi funcționau trei fabrici avicole. Cu timpul, două au dat faliment, era pe cale de a falimenta și a treia. Dar am conlucrat constructiv cu agenții economici și astăzi toate cele trei fabrici avicole sunt funcționale și au venituri mari. Alte trei întreprinderi au fost deschise la noi în ultimii ani, care se ocupă cu comercializarea mijloacelor tehnice agricole în raioanele de nord, prestează alte servicii fermierilor, dar și comunităților, au arendat terenuri și cultivă culturi agricole. Avem poate cea mai mare rețea comercială din raion, care numără 15 magazine, unde sătenii pot procura produse alimentare, mărfuri de care doresc. Pe lângă faptul că sunt create condiții bune și confortabile pentru săteni, cresc și impozitele locale, ce ne ajută la soluționarea multor probleme sociale, achitarea la timp a salariilor bugetarilor, a pensiilor, acordarea indemnizațiilor și ajutoarelor sociale etc. Totodată, este soluționată treptat și o altă problemă socială, acută la sate, – angajarea în câmpul muncii. Prin dezvoltarea sectorului economic sunt create sute de noi locuri de muncă, unde sunt angajați nu numai locuitorii din comuna noastră, dar și din satele învecinate.”

Multe se pot spune despre comuna Târnova, Dondușeni, frumos amenajată, având un parc cu havuz, cum rar poți întâlni în alte sate, care este o istorie de succes a unei administrații locale eficiente, a primarului Valentin Cebotari, aflat la al treilea mandat, fapt ce confirmă încrederea consătenilor într-un viitor prosper al comunității.

Ion AXENTI



Primăria comunei Târnova,
raionul Dondușeni

satului. Mai mult decât atât. A fost implementat un amplu proiect de iluminare stradală, fiind instalate 300 de felinare, ceea ce îi redă, într-o anumită măsură, un aspect de localitate urbană.

Sunt multe problemele comunei, incluse în agenda de lucru a primăriei, dar principalul sunt locuitorii comunei, îndeosebi, bătrânii, pensionarii, păturile nevoiașе. Pentru ei, primăria, în cooperare cu Organizația Umanitară Concor-

du colegii, cu funcționarii din structurile de stat, suntem îndrumați cum să pregătim proiectele noastre. Și aceasta ne ajută să elaborăm proiecte sociale concrete, care sunt susținute la nivel de raion și de guvern, de structurile europene. Desigur, ne aducem și noi contribuția. Astfel, investițiile în sfera socială, în dezvoltarea infrastructurii, se ridică la zeci de milioane de lei.

Ne străduim ca și aportul nostru să fie pe măsură

PLUGUȘORUL

(Sfârșit. Început în pag. 1-5, 8-10)

O urare pentru Ion Duca, director-adjunct,
Om modest și harnic
Ce-și cunoaște meseria ca
nimeni altul. ❄️

Urări de sănătate și cuvinte de
laudă ❄️

Pentru electricianul Zaharia
Popescu, ❄️

Pentru portarul Valeriu Văscu,
Pentru dereticătoarele
Agafia Stavinscaia, Tatiana Guida,
Ecaterina Goriță, Larisa
Gladcovschi. ❄️

Un colind aparte și urări de
sănătate ❄️

Pentru Roman Pascaru,
administrator-cămin,
Pentru Nicolae Lisnic, muncitor,
Pentru dna Vera Costișin,
Administrator bloc-studii, ❄️
Și pentru Maria Azarov, șef
depozit.

Sănătate! Strângeți roata, măi
flăcăi! ❄️

Și strigați o dată: Hăi!
Hăi! Hăi! ❄️

Totu-i bine și frumos
Un pahar de vin spumos,
Și-o urare-n prag de sărbătoare
Pentru cele de la cantina ce o are
Șefă pe dna Tatiana Pânzari.
Să-i urăm deci multă sănătate,
Să ne aștepte cu a lor bucate
Mereu cu sufletul deschis. ❄️

Urări de voie bună pentru
Svetlana Bandalac, cofetar,
Pentru bucătăresele Lidia Miron
Și Viorica Florea, ❄️
Pentru casierita Ana Filipov.
Cuvinte numai de bine
Pentru cele ce ne pregătesc
Zilnic bucate gustoase
Și ne servesc cu tragere de
inimă. ❄️

Strângeți roata, măi flăcăi,
Și sunați din zurgălăi: Hăi!
Hăi! Hăi! ❄️

V-am ura, v-am tot ura
Teamă ni-i că-o însera ❄️
Că de vorbe ni-i plin sacul
Anul să vă știe placul
Și mereu să vă-nnoați ❄️
La mulți ani și fericiți.
Hăi! Hăi!
Și mai mânați, măi! ❄️
Hăi! Hăi! ❄️

Revelionul sărbătorit în lume - obiceiuri și tradiții



În întreaga lume există superstiții legate de Anul Nou, manifestate în diverse obiceiuri și tradiții. Spre exemplu, sud-americanii poartă o anumită culoare pentru a avea noroc în dragoste sau bani, în timp ce japonezii se duc la templu pentru a-și alunga păcatele făcute prin lovituri de gong.

În Grecia, ziua de Anul Nou este dedicată Sfântului Vasile. Copiii își lasă încălțărilor lângă șemineu în noaptea de Anul Nou, pentru a primi daruri de la sfântul cel bun. O mănăcară tradițională de sărbătoare este „vassilopitta”, o prăjitură în care este pusă o monedă din argint sau din aur. Cel ce găsește moneda va avea noroc în anul viitor.

În Scoția, de Anul Nou în

unele sate sunt aprinse suluri de smoală, care sunt lăsate apoi să se rostogolească pe străzi. Astfel, anul vechi este ars și celui nou îi este permis să vină. Scoțienii cred că prima persoană care va intra în casă de Anul Nou va aduce fie noroc, fie ghinion.

Un obicei spaniol de Anul Nou este să mănânci câte o boabă de strugure la fiecare din cele 12 bătăi la ceasului care vestesc trecerea în noul an, acestea reprezentând dorințe pentru fiecare lună a anului următor. Un obicei similar există și în Portugalia, cu diferența că aici sunt preferate smochinele.

La Liège, în Belgia, pe 1 ianuarie, există obiceiul de a mânca choucroute (un fel de varză murată cu cârnați) în

familie, având sub farfurie, în mână sau în buzunar o monedă, pentru a avea bani tot anul.

La Napoli, în Italia, Anul Nou este întâmpinat printr-un obicei special, care constă în a arunca pe fereastră obiecte vechi, simboluri ale anului care a trecut. Astfel, obiecte de mobilier, vase, haine etc. ajung în stradă, spre nefericirea gunoierilor, care trebuie să treacă în timpul nopții pentru a face curățenie.

În țări din America Latină, precum Ecuador sau Peru, cu puțin timp înainte de Anul Nou, oamenii fac păpuși de cârpă sau din hârtie creponată, care reprezintă anul ce s-a terminat. Păpușile sunt expuse apoi în fața caselor până pe 31 decembrie, la miezul nopții, când sunt arse în stradă. De asemenea, cel care dorește să călătorească tot anul trebuie să alerge prin cartier cu o valiză în mână, la ora 12 noaptea fix.

În calendarul islamic, care se bazează pe mișcările Lunii, data Noului An este devansată cu 11 zile în fiecare an. În Iran, Anul Nou se sărbătorește pe 21 martie. Cu câteva săptămâni înainte de această dată, oamenii pun semințe de grâu la încolțit, în vase speciale. Până la sosirea Anului Nou, grâul creș-

te și simbolizează primăvara și viața nouă care începe.

În Vietnam, Anul Nou începe pe 21 ianuarie sau 19 februarie, în funcție de an. Vietnamezii cred că un zeu stă în fiecare casă, iar în ziua de Anul Nou se duce la cer. Acolo, el spune cât de bun sau rău a fost fiecare membru al familiei în anul care a trecut.

Anul Nou chinezesc este celebrat între 17 ianuarie și 19 februarie, când este Lună Nouă. El este sărbătorit de chinezii din întreaga lume prin procesiuni pe stradă, unde sunt aprinse mii de lanterne. Uneori, ei își sigilează ferestrele și ușile cu hârtie, pentru a nu lăsa spiritele malefice să pătrundă în casă.

Pentru japonezi, Anul Nou este una dintre cele mai importante sărbători și un simbol al înnoirii. În decembrie, sunt organizate „petreceri de uitat anul”, prin care oamenii lasă în urmă problemele și grijile. Pe 31 decembrie, la miezul nopții, familiile merg la cel mai apropiat templu pentru a împărți saké (băutură tradițională, n.r.) și pentru a asista la cele 108 de lovituri de gong care anunță trecerea în noul an. Pe 1 ianuarie, copiii primesc otoshidamas - mici cadouri cu bani înăuntru.

Abonarea 2014

Continuă abonarea pentru anul 2014 la revista științifico-metodică trimestrială „**ADMINISTRAREA PUBLICĂ**” și la ziarul „**FUNCȚIONARUL PUBLIC**”, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista „**Administrarea Publică**” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Ziarul „**Funcționarul Public**” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu PÎSLARU - redactor, designer

Vitalie NICA - redactor

ADRESA NOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.

Dat la tipar 30.12.2013

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78



„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova